

29/4/39

ΚΟΜΟΤΙΝΗ, Ἀπόλιος. — Εἰς προηγουμένην ἐπιστολήν μου ἔγραφα ὅτι κάποιοι δρόμοι πρόκειται νὰ διανοιγῆ καὶ κυβελισσοῦν εἰς τὴν Κομοτινὴν, ὁ ὁποῖος διέρχεται ἀπὸ τὸν «Συνοικισμὸν τῶν Κομητῶν». Συνοικισμὸς Κομητῶν εἰς τὴν Κομοτινὴν!

Καὶ γιατί, παρακαλοῦμεν, ὄχι; Πολλὲς φρενὲς μου ἐδόθη εὐκαιρία εἰς τὰς ἀνά τὴν Ἑλλάδα περιπλανήσεις μου νὰ θαυμάσω τὸ «σύρε καὶ ἔλας» καὶ τὸ ἀπίστευτον ἀνακάτομα τοῦ ἀνησυχῶν αὐτοῦ λαοῦ, πού λέγεται Ἑλληνικός.

Ἀπὸ ὅσα ἔξω καὶ ἀπὸ ὅσα ἄκουσα, σὲ κανένα ἄλλο ἔθνος δὲν παρατηρεῖται τὸ κοσμίσιμα αὐτὸ παντοδαπῶν Ἑλλήνων καὶ τὸ ὁμαῖον πάντοτε, ἀλλὰ ἀπὸ διάφορα φύλα ἑλληνικά, ἔθνη καὶ μωσαϊκόν, πού παρατηρεῖ κανεὶς εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Εἰς τὴν Κομοτινὴν, π. χ. εἰς τὰ παλαιὰ τὰ χρόνια, ἐπὶ Τουρκοκρατίας, τὴν κοινωνικὴν καὶ ἐμπορικὴν σπονδιλικὴν στήλην τῆς πόλεως ἀπετέλει μὲ μερικὸς Θωάκιας καὶ μὲ ἰσχυρὰ παροικία... Ἡπειρωτῶν.

Καὶ ἀπογόνους Κεφαλλήνων εὐρίσκει κανεὶς ἐδῶ, ἐλλάνας καὶ εὐδομησάντας ἐπὶ Τουρκοκρατίας, τῶν ὁποίων οἱ ἀπόγονοι δὲν γνωρίζουν τὴν πατρογονικὴν πατρίδα των, ἂν καὶ ἐρωτῶμενοι λένε ὅτι εἶνε... Κεφαλλῆνες.

Σήμερον, θεβαίως, μὲ τοὺς πρόσφυγας κ.λ.π. τὸ ἔθνηκόν αὐτὸ μωσαϊκὸν ἐποικίωθη μὲ ὅλα τὰ χρώματα ὅλων τῶν κλάδων τῆς φυλῆς μας.

Ἀλλὰ σήμερον, ἢ στὰ χρόνια τῆς Τουρκίας μόνον, γίνονται αὐτὸ;

Ἡ ἱστορία, μὲ μυριάδας παραδειγμάτων, ἀποδεικνύει ὅτι κανένας Ἑλληὴν, ἀλλὰ καὶ κανένας... Θωάξ δὲν ἔμεινε ἡσυχος ποτὲ εἰς τὸν τόπον τῆς γεννήσεώς του.

Οἱ Ἕλληνες ἦσαν πάντοτε τῆς τύχης οἱ ὄνειροπόλοι καὶ τοῦ ἀγνώστου οἱ ἀνάκατοι ἀναζητηταί.

Κανένα Ἑλληνα δὲν τὸν χωροῦν τὰ ὅρια τοῦ μικροῦ χωριοῦ του. Εἶνε τοῦ ἀπέρου οἱ κνηνοί, τοῦ καλλιτέμου μέλλοντός του, οἱ πλάνητες ἱππῶταί.

Τοὺς ἐθαύμασαν ὁ Κίτσενρο στὰν τοὺς εὐρῆξαν ἐγκατεστημένους μὲ

σα εἰς τὰς φλόγας τῶν ἐσθίων του Σουδάν, τοὺς ἐθαύμασε, δὲν ἐνθουμαίμια ποῖος, στὰν τοὺς συνήτησον ἱππεύοντας τοὺς πάγους καὶ μικροεμπορευομένους εἰς τὴν Σιβηρίαν, στὰν ἐγένετο ὁ πόλεμος τῶν Ρώσων καὶ τῶν Ἰαπόνων.

Ἐμπρὸς, λοιπὸν, εἰς τὰς διακομίσεις ταύτας πῆσις τῆς θαυματουργοῦ καὶ ἀξιοθαυμάστου αὐτῆς φυλῆς τί εἶνε ἡ ἐγκατάστασις Κομητῶν καὶ Ἡπειρωτῶν εἰς τὴν Κομοτινὴν καὶ ἡ ἐμφάνισις τῶν Θωάκων εἰς... Νάξον.

Τὴ διαβολικὴν ἀνησυχίαν τὸ γένος τῶν Ἑλλήνων. Καὶ ὅποια καὶ ὅποια ἢ φιλεταινὰ συνήθειαι καὶ διασταύρωσις!...

Δὲν φαντάζομαι ἀπὸ φυλὴ νὰ ἔχη γίνῃ τόσο πολὺ ἀξιεμπόδετα καὶ ἀλλοία - κοινά...

Κατόπιν ὅλων τούτων καὶ τόσων ἔλλων, γιατί νὰ ἐκπλησώμεθα ὅτι πὶ Τουρκίας προτίστατο παροικία Ἡπειρωτῶν εἰς τὴν Κομοτινὴν καὶ τι ὑπάγει σήμερον ἐκεῖ. ἐκτὸς τῶν ὅλων, καὶ συνοικισμὸς Κομητῶν!...

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Ὡστε ὁ Μπουκλουτζᾶς, τὸ θηρίον καὶ τὸ... πασατέμπο τῆς Κομοτινῆς, σκέπτεται νὰ... ἐγκαταλείψῃ τὴν πατρίδα του, πού τόσο τὴν ἐγέμνε μὲ τ' ὄνομά του, μὲ τὰ κρουσῶπια του καὶ μὲ τὶς ἀποφορᾶς του.

Μελετᾶται τὸ ζήτημα τῆς διευρετήσεως τῆς κοίτης του, ἢ ὁποῖα καταλαμβάνει τὰ κεντρικώτερα σημεῖα τῆς πόλεως.

—Θὰ τοῦ ἀνοιξοῦν ἄλλον δρόμο νὰ περνᾷ ἔξω πιά τῆς πόλεως καὶ νὰ χύνεται εἰς τὴν θάλασσαν.

Ἔτσι ὁ Μπουκλουτζᾶς ἀπὸ ἀστός, γίνεται ἀγρότης, ἀρουραῖος!

Ἡ ἐκτροπὴ του αὐτὴ θὰ γίνῃ καὶ τῆ συνδρομῆ τοῦ Δήμου, διότι, καθὼς λέγει ἡ Γενικὴ Διοίκησις:

—Ὁ Δήμος θὰ ἀφελῆθῃ ἐκ τῆς ἐκποιήσεως τῶν οἰκοπέδων, τὰ ὁποῖα θὰ σχηματισθοῦν μετὰ τὴν διάνοξιν τῆς λεωφόρου, ἢ ὁποῖα θὰ ἀντικαταστήσῃ τὴν σημερινὴν κοίτην του, κάτω ἀπὸ τὴν ὁποῖαν θὰ κατασκευασθῇ ἡ κεντρικὴ ὑπόνομος κ.τ.λ.

Ὡστε ὁ ροῦς καὶ ἡ περιοχὴ τοῦ Μπουκλουτζᾶ θὰ μεταβληθ-

θοῦν εἰς οἰκόπεδα.

Καὶ ἐρωτῶμεν:

Τί θὰ γίνῃ ἡ Κομοτινὴ, χωρὶς τὸν Μπουκλουτζᾶν τῆς, μιά πόλις πού στερεῖται ἀνακουφιστήριον, ὁπινόμων καὶ τελείας καὶ πλήρους ὑπηρεσίας καθαριότητος;

Ποῦ θὰ ρίχνῃ τὰ σκουπίδια τῆς;

Ποῦ θὰ χύνῃ τὰ νερά τῆς;

—Ἐπειτα τί θὰ γίνουν τὰ... γεφύρια του, ἐρωτᾷ εὐφυῆς χρονογράφος τῆς τοπικῆς «Ἠρωίας», πού ἦταν ἡ διακοσμησις τῆς πόλεως;

Τί θὰ γίνουν καὶ τὰ σκαλοπατῖα του, πού ἦσαν... πόλῃσις ὀλόκληρος;

Ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ νοιώσῃ, ἐρωτᾷ, Κομοτινὴ χωρὶς Μπουκλουτζᾶν; Εἶνε σάν νὰ λέμε Θεσσαλονίκη χωρὶς Λευκὸν Πύργον, Ἀθήνα χωρὶς Παρθενῶνα.

Καὶ στίχους ἀκόμα ἐνέπνευσεν ὁ Μπουκλουτζᾶς εἰς τοὺς Κομοτιναίους, τοὺς ὁποῖους δὲν ἐνέπνευσαν ἄλλαι ρωμαντικαὶ τῆς πατρίδος των τοποθεσίαι, οὔτε γεγονό-

Ερωτῶν Αθ 23-5-1939

τα τέτοια, πού γεννοῦνε ποιητάς:

Ἀργοκυλάει ὁ Μπουκλουτζᾶς, τ' ἀφρόδη κόματά του, κ' οἱ κάργιες καθρεφτίζονται στὰ γάργαρα νερά του. Χίλιες ἀλλάσσουνε μορφές, μέσ' στὰ νερά του οἱ σκιές καὶ ἄλλες τόσες ἐσπολᾶ μέσα στὴν πόλι μυρωδιές...

Μπορεῖ ἡ Κομοτινὴ νὰ μὴν ἔχη πνευματικὴ κίνησι, ἀλλὰ διὰ τὸν Μπουκλουτζᾶ ἀπέκτησε...

Πῶς, ἐν τούτῳ περιπτώσει, νὰ τὸν χάσῃ;

Τί χαρὰ καὶ τί βροσιὰ ἡ φωνὴ τοῦ Τούρκου, πού περνᾷ καθὲς πρῶτ, φορτωμένος τενεκέδια παστρικά:

—Ἀριάν! Ἀριάν!...

Εἶνε τὸ ἑλληνικόν, τὸ «ἐθνικόν», τὸ ρουμελιώτικο, τὸ εὐζωνικὸν ξυνόγαλο, τὸ ὁποῖον, πινόμενον παγωμένον, εἶνε τὸ ὠρικότερον καὶ ὑγιεινότερον ρόφημα, διὰ τὸν κουρασμένον ἄνθρωπον.

Τὸ περιφρονημένον, εἰς τὴν ὑπόλοιπον Ἑλλάδα ξυνόγαλο, τὸ ὁποῖον ὅμως προσφέρεται εἰς ὅλα τὰ εὐρωπαϊκὰ κέντρα, μέσα σὲ ἄραια δοχεῖα, ὡς ἰστίμιον καὶ ἰσως ἀνώτερον κάθε ἄλλου ροφηματος οἰνοπνευματώδους ἢ γλυκαντικοῦ ἢ καὶ ἀεριούχου.

Ἡ περιφρόνησις αὐτῆ τοῦ «Ἑλληνο» πρὸς τὴν μοναδικὴν, ἰσως, τροφὴν τῶν προπατέρων του, δημιούργησε καὶ κωμικὰς σκηνὰς εἰς τὴν Κομοτινὴν.

Οἱ χωροφύλακες, μὴ γνωρίζοντες τί ἐστὶ «ξυνόγαλο», καὶ νομίζοντες ὅτι τοῦτο εἶνε γάλα, συνέλαβον ἕνα πρῶτ ὄλους τοὺς πωλητάς, διότι εἶδον ὅτι τὸ γάλα τοῦτο εἶνε... ἀποθουτυρωμένον ἐντελῶσγεδόν!

281-11-11

